

## مقاله خود آموزی

بر اساس تصویب اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به پاسخ دهندگان پرسشهای مطرح شده در این مقاله ۱/۵ امتیاز به متخصصین داخلی، کودکان، زنان و زایمان و پزشکان عمومی تعلق می‌گیرد

### مروری بر تشخیص عفونت‌های ویروسی جنین، قبل و بعد از تولد

علی مرادی جوشقان<sup>۱\*</sup>، شکوه احمدی<sup>۲</sup>، سعید متولی زاده اردکانی<sup>۳</sup>، شعله زکبانی<sup>۴</sup>

#### اهداف

- شناسایی و شرح انواع عفونت های ویروسی و تأثیر آن بر جنین و راههای تشخیص آنها  
- ارتقای سطح آگاهی جامعه نسبت به شناخت بیولوژی برخی ویروسها، راههای انتقال و روشهای تشخیص آن در مادر و جنین

#### چکیده

عفونت‌های مادرزادی مهمترین عوامل تهدید کننده سلامت جنین در انسان هستند که اکثریت آنها توسط عوامل ویروسی ایجاد می‌شوند. ویروس‌ها از جمله مسری‌ترین عوامل عفونی بوده و ابتلا مادر قبل و یا در حین بارداری به یکی از این عوامل جنین را در ریسک بالای ابتلا به آن قرار می‌دهد و از آنجایی که تشخیص و درمان آنها مشکل است، پیشگیری از ابتلا، امری حیاتی در حفظ سلامت مادر و جنین می‌باشد. ویروس‌ها می‌توانند موجب سقط جنین، مرگ داخل رحمی و بسیاری از عوارض دیگر از جمله اختلال رشد، تغییرات حجم مایع آمنیوتیک، کلسیفیکاسیون داخل جمجمه‌ای و کبدی، هیدروسفالی و

میکروسفالی، آسیت، نشت مایع جنب و پریکارد و هیدروپس‌های با منشأ غیرایمنی شوند. شناخت بیولوژی این ویروس‌ها، راه‌های انتقال و روش‌های تشخیص آن در مادر و جنین نقش بسزایی در جلوگیری از ابتلای جنین به عفونت دارد. روش‌های متعددی از بیولوژی ملکولی در خدمت تشخیص عوامل عفونی و از جمله ویروس‌ها درآمده‌اند مانند تکنیک PCR (Polymerase Chain Reaction) که قادر به تشخیص هر نوع اسید نوکلئیک مربوط به پاتوژن در نمونه‌های آزمایشگاهی می‌باشد. در زمینه نمونه برداری از جنین تکنیک‌های مختلف مانند Chorionic Villus Sampling (CVS)، Amniocentesis و Fetal Blood Sampling یا Cordocentesis وجود دارند که به سرعت در حال پیشرفت و گسترش می‌باشند.

**واژه‌های کلیدی:** ویروس، عفونت مادرزادی، تشخیص پیش از تولد، آمنیوسنتز

#### مقدمه

روش‌های نمونه برداری از جنین جهت آزمایشات تشخیصی: آمنیوسنتز: این روش ابتدا توسط Bevis در سال ۱۹۵۲ معرفی گردید. در سال‌های بعد آمنیوسنتز جهت تشخیص نقایص ژنتیکی جنین مانند هموگلوبینوپاتی و نقایص آنزیمی کاربرد یافت. در

\* نویسنده مسئول: کارشناس ارشد ویروس‌شناسی - انستیتو پاستور ایران  
تلفن: ۰۲۶۱-۶۱۰۲۹۹۹ E-mail: amoradij@yahoo.com

۲،۴- کارشناس مامایی

۳- پزشک - MPH

۲،۳،۴- معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت